

Αρ. φακ.: Α/Π 329/2020

**Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων, αναφορικά με παράπνομο που υπέβαλε η κ.
ΧΧΧΧ κατά του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και
Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

Προϊστάμενος & Ερευνών Λειτουργός: Μαρία Χριστοφόρου

Λευκωσία, 6 Αυγούστου 2021

A. Περιγραφή παραπόνου

Η κ. ΧΧΧΧΧ, από τη Λευκωσία, με ηλεκτρονικό μήνυμά της ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 2020, μου υπέβαλε παράπονο το οποίο στρέφεται εναντίον του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Συγκεκριμένα, η παραπονούμενη αναφέρει, ότι είναι μητέρα δύο παιδιών και, παρά το γεγονός ότι είναι μονογονέας από το έτος 1998, εντούτοις, λόγω άγνοιας σε ό,τι αφορούσε στο δικαίωμα της, για λήψη επιδόματος μονογονέα, αιτήθηκε για το επίδομα αυτό, μόλις το έτος 2012, το οποίο εγκρίθηκε, με την προϋπόθεση, να εκδοθεί ΜΕΜΟ προς όφελος της εμπλεκόμενης υπηρεσίας και σε βάρος συγκεκριμένων ακινήτων της παραπονούμενης. Η παροχή του εν λόγω επιδόματος διήρκησε μόλις δύο έτη και τερματίστηκε περί το έτος 2014, όχι όμως και το ΜΕΜΟ επί των ακινήτων της παραπονούμενης, το οποίο παρέμεινε σε ισχύ, χωρίς η τελευταία να γνωρίζει την εξέλιξη αυτή.

Η παραπονούμενη ενημερώθηκε για τη μη διαγραφή του ΜΕΜΟ, όταν επισκέφθηκε το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας, για να μεταβιβάσει συγκεκριμένο ακίνητο στα παιδιά της, όπου πληροφορήθηκε, ότι η συγκεκριμένη πράξη δεν μπορούσε να εκτελεστεί, λόγω της επιβάρυνσης του υπό μεταβίβαση ακινήτου, με ΜΕΜΟ.

Για το πιο πάνω θέμα η παραπονούμενη είχε τόσο τηλεφωνική όσο και προσωπική συζήτηση με αρμόδιο λειτουργό της εμπλεκόμενης υπηρεσίας, ο οποίος δεν ήταν σε θέση να δώσει οποιεσδήποτε διευκρινήσεις, παρά μόνο ότι το επίδομα μονογονιού είχε τότε, ενταχθεί στα δημόσια βοηθήματα, τα οποία εδίδοντο με βάση τον περί Δημοσίων Βοηθημάτων Νόμο, με προϋπόθεση τη δέσμευση ακίνητης περιουσίας με ΜΕΜΟ, του οποίου η κατάργηση γίνεται μόνο υπό την προϋπόθεση της επιστροφής ολόκληρου του ποσού που ελήφθη ως επίδομα μονογονεϊκής οικογένειας.

Η παραπονούμενη, στην προς εμένα επιστολή παραπόνου της, θεωρεί άδικη, παράδοση και οικονομικά εξοντωτική την πιο πάνω αξίωση της εμπλεκόμενης υπηρεσίας και ζήτησε την παρέμβασή μου.

B. Περιγραφή έρευνας

Μέσα στα πλαίσια διερεύνησης του παραπόνου αυτού, έθεσα με σχετική επιστολή, τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, υπόψη της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και ζήτησα επ' αυτών τα σχόλια και τις απόψεις της, καθώς επίσης και το σχετικό διοικητικό φάκελο που τηρεί η εν λόγω υπηρεσία, ο οποίος θα επιστρέφετο το συντομότερο δυνατό.

Ενόψει της συνεχιζόμενης παράλειψης της εμπλεκόμενης υπηρεσίας να ανταποκριθεί στα όσα της είχαν προηγουμένως ζητηθεί, απέστειλα επιστολή, στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την ένδειξη «ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ» με τις προκαταρκτικές διαπιστώσεις μου και τα εκ πρώτης όψεως συμπεράσματα μου: σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2), του άρθρου 8 των περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμων, όπου προνοείται πως,

«αν σε οποιοδήποτε χρόνο κατά τη διάρκεια της έρευνας ο Επίτροπος κρίνει ότι υπάρχουν επαρκή στοιχεία που δικαιολογούν την υποβολή εκθέσεως ή συστάσεως από αυτόν η οποία δυνατό να επηρεάσει δυσμενώς οποιαδήποτε υπηρεσία ή λειτουργό ή άλλο πρόσωπο, ο Επίτροπος οφείλει να παράσχει σ' αυτούς την ευκαιρία να ακουστούν».

Γ. Προκαταρκτικές Διαπιστώσεις και εκ Πρώτης Όψεως Συμπεράσματα

Συγκεκριμένα στην εν λόγω επιστολή μου προς τον Διευθυντή αναφέρονται τα εξής:

«Μέχρι τα μέσα περίπου του έτους 2014, η παροχή του επιδόματος μονογονέα, ρυθμιζόταν από τις πρόνοιες του περί Δημοσίων Βοηθημάτων Νόμου, ο οποίος έθετε, ως προϋπόθεση για την καταβολή του επιδόματος στους δικαιούχους λήπτες, τη δέσμευση της ακίνητης περιουσίας τους, όταν και εφόσον υπήρχε τέτοια και δεν μπορούσε να τύχει αξιοποίησης και/ή εκμετάλλευσης της, προς όφελος και για κάλυψη των αναγκών του ιδιοκτήτη της.

Σήμερα, με τη ψήφιση και εφαρμογή της νέας νομοθεσίας με βάση την οποία καταβάλλεται το επίδομα μονογονέα, και στην οποία δεν τίθενται τέτοια πρόνοια για δέσμευση περιουσίας, γεννώνται εύλογα ερωτήματα τα οποία παρατίθενται πιο κάτω και πρέπει να απαντηθούν.

Συγκεκριμένα:

- Αριθμός ληπτών του εν λόγω επιδόματος, των οποίων οι περιουσίες έχουν δεσμευθεί, με βάση τον περί Δημοσίων Βοηθημάτων Νόμο και υπέβαλαν αίτημα για συνέχιση της καταβολής του με το νέο καθεστώς δεν εγκρίθηκαν και, ενώ δεν λαμβάνουν τη συγκεκριμένη παροχή οι περιουσίες τους εξακολουθούν να παραμένουν δεσμευμένες.
- Παράλληλα, μερίδα ληπτών του επιδόματος μονογονέα έχει εγκριθεί και λαμβάνει το επίδομα αυτό έχοντας περιουσία η οποία παραμένει δεσμευμένη, σε αντίθεση με τους νέους λήπτες που για πρώτη φορά λαμβάνουν το εν λόγω βοήθημα από το κράτος και των οποίων καμία δέσμευση της περιουσίας τους δεν γίνεται, αφού τέτοια πρόνοια, στη νέα νομοθεσία, δεν υπάρχει. Αποτέλεσμα αυτής της διαφορετικής αντιμετώπισης είναι η άνιση μεταχείριση ανάμεσα στις δύο αυτές ομάδες ληπτών.

Με βάση τις πιο πάνω διαπιστώσεις, είναι αναγκαίο να μας ενημερώσετε αναφορικά με τα εξής:

- α. Σε ποιες ρυθμίσεις προτίθεται να προβεί το Υπουργείο σας, ώστε η εκκρεμότητα, που υφίσταται εδώ και καιρό, με τη συνεχιζόμενη δέσμευση των ακινήτων πρώην ληπτών, να τερματισθεί.
- β. Λαμβάνοντας δε υπόψη, ότι η νέα νομοθεσία, δεν περιέχει πρόνοια για δέσμευση περιουσίας, παρακαλώ να με ενημερώσετε, κατά πόσο προτίθεσθε να αποδεσμεύσετε τα ακίνητα των ληπτών, που δεσμεύτηκαν με το προηγούμενο νομικό καθεστώς για σκοπούς ίσης μεταχείρισης με τους νέους λήπτες, των οποίων τα ακίνητα δεν δεσμεύονται. Σε περίπτωση δε αρνητικής τοποθέτησής σας, παρακαλώ όπως μας αιτιολογήσετε την απάντησή σας αυτή.»

Στάληκαν νέες υπενθυμητικές επιστολές τόσο στη Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, όσο και στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς δυστυχώς οποιοδήποτε αποτέλεσμα μέχρι σήμερα.

Δ. Πρόσφατη εγγραφή MEMO επί ακινήτου της παραπονούμενης

Σε πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία, που είχε η παραπονούμενη με Ανώτερο Λειτουργό του Γραφείου μου, της ανέφερε, ότι η ίδια καθώς και οι δύο αδελφές της κατείχαν από 1/3 μερίδιο επί ενός ακινήτου στο χωριό Αθηαίνου και εκείνη τη δεδομένη στιγμή βρισκόταν στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λάρνακας μαζί με τις αδελφές της για μεταβίβαση και εγγραφή στο όνομα της ίδιας και της δεύτερης αδελφής της, το 1/3 μερίδιο επί του εν λόγω ακινήτου, ΠΟΙ.) άνηκε στην τρίτη αδελφή τους, το οποίο, μερίδιο, οι δύο πρώτες είχαν αγοράσει. Όπως δε, με έμφαση ανέφερε, η παραπονούμενη στην Λειτουργό του Γραφείου μου, μόλις ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση, του νέου μεριδίου, στο όνομα της παραπονούμενης, ο Κτηματολογικός Λειτουργός, προχώρησε στην εγγραφή MEMO επ 'αυτού χωρίς να της δοθεί οποιαδήποτε αιτιολογία και/ή λογική εξήγηση, παρά μόνο ότι το εν λόγω MEMO συνδέετε με το επίδομα μονογονέα που ελάμβανε η παραπονούμενη πριν επτά και πλέον χρόνια και η καταβολή του οποίου τερματίστηκε το έτος 2014.

Απάντηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας ημερομηνίας 6 Αυγούστου 2021

Όπως ο Γενικός Διευθυντής της εμπλεκόμενης Υπηρεσίας με έχει ενημερώσει, «στην βάση των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 79751 και ημερομηνίας 15/11/2017 με αρ. 83.731, η αποδέσμευση ακίνητης περιουσίας εγκρίνεται σε άτομα που πληρούν δύο βασικές προϋποθέσεις: α. να καθίστανται δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και β. να ήταν λήπτες Δημοσίου Βοηθήματος κατά την έναρξη ισχύος του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου 109(I) 2014. Στην περίπτωση της κας ΧΧΧΧΧ η παροχή Δημοσίου Βοηθήματος τερματίστηκε τον Ιούνιο του 2012, δηλαδή πριν την έναρξη ισχύος του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος Νόμου.

Στην ίδια επιστολή σημειώνεται επίσης ότι υπάρχουν ακόμα δύο περιπτώσεις αιτημάτων αποδέσμευσης ακίνητης περιουσίας που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, και ως εκ τούτου, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προτίθεται, εντός του επόμενου χρονικού διαστήματος να καταθέσει Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για αποδέσμευση της περιουσίας όλων των περιπτώσεων που δεν καλύπτονται από τις προαναφερόμενες Αποφάσεις.

Ε. Εισήγηση

Ενόψει του γεγονότος ότι η περίπτωση της παραπονούμενης εμπίπτει σε αυτές που το αρμόδιο Υπουργείο αναγνωρίζει ότι θα έπρεπε να αποδεσμεύσει την περιουσία τους εισηγούμει όπως προωθηθεί άμεσα η πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για αποδέσμευση της περιουσίας όλων των περιπτώσεων που δεν καλύπτονται από τις προαναφερόμενες Αποφάσεις που λήφθηκαν σε προγενέστερο χρόνο.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως
και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων